

Voor elkaar

GROENLINKS

PVDA

Voor elkaar

INLEIDING

Na de verkiezingen van de gemeenteraad op 21 maart 2018, startte de *informatiefase* voor een nieuwe bestuurlijke raads- en collegeperiode. In de informatiefase wordt verkend welke partijen met elkaar een coalitie zouden kunnen vormen. GroenLinks, de grootste partij na de verkiezingen, leidde verkennende gesprekken met alle in de nieuwe gemeenteraad vertegenwoordigde partijen. Alle partijen gaven hun duiding aan de verkiezingsuitslag en maakten hun voorkeuren bekend over de inhoudelijke wensen en de mogelijke samenstelling van een nieuw college. Deze informatiefase leidde naar de conclusie dat het in de Wormerlandse context de voorkeur heeft om een nieuwe coalitie te smeden tussen GroenLinks, VVD, CDA en PvdA. Deze partijen vormden ook afgelopen bestuursperiode de coalitie.

Aansluitend startte de *formatiefase*. Daarin onderhandelen de beoogde coalitiepartijen over een inhoudelijk akkoord. Op basis van het bereikte coalitieakkoord, wordt een voorstel gedaan voor de personele invulling van het nieuwe college.

Het coalitieakkoord wordt ter instemming aan de raad voorgelegd en de wethouders moeten worden benoemd door de gemeenteraad.

De coalitiepartijen bevelen de gemeenteraad aan om het bereikte akkoord inhoudelijk te behandelen en vast te stellen. De coalitie biedt daarbij uitdrukkelijk de gelegenheid om inzichten in te brengen die het verdienen om nog aan het akkoord te worden toegevoegd. In het te voeren raadsdebat beoordelen de coalitiepartners welke inzichten zij kunnen en willen meenemen in het door hen al bereikte akkoord.

Dit coalitieakkoord is van de vier ondertekenende partijen. Wij willen gaan voor de visie, missie en doelen die hierin zijn opgenomen. Daar waar "wij" of "we" staat, is het dus onze inzet op de beschreven thema's. Vanuit het besef dat velen ertoe doen bij het behalen van de door ons beoogde resultaten, zetten wij ons er voor in om ons met die partijen te verbinden teneinde het draagvlak en de draagkracht met elkaar en voor elkaar in onze samenleving te vergroten.

VISIE EN MISSIE

Visie

Het kan anders, het moet anders. Wormerland belooft en doet het: Goed zorgen ***voor iedereen, ook voor u***, de inwoners, instellingen en bedrijven van deze prachtige groene duurzame en veilige gemeente. Wormerland bestaat uit vitale dorpen, die zijn ingebed in historisch open landschap tussen de Zaan en Purmerend. Dorpen die tot op de dag van vandaag zijn geënt op een open sociale gemeenschap van hardwerkende generaties en ondernemingen uit diverse sectoren, waaronder agrariërs, middenstanders, (groot)handel en nijverheid en producenten. Veelal karakteristieke ondernemingen, verbonden aan de geschiedenis van onze omgeving. De coalitie wil gaan ***voor een sociaal Wormerland*** met een breed scala voorzieningen. Zij wil de geschiedenis doortrekken naar een toekomst die gekenmerkt wordt door wezenlijke vooruitgang. In de zorg voor inwoners, bedrijven, instellingen, dorpen en landschap helpt de coalitie ***Wormerland zelfstandig vooruit*** in de komende vier jaar, op basis van de volgende pijlers:

Voor elkaar

Wonen

Een vitale gemeenschap behoeft voldoende passende woningen voor verschillende generaties en doelgroepen. Door extra woningen te bouwen en creatief te zijn in het zoeken naar geschikte oplossingen, dringen wij het bestaande tekort terug. Onze leefomgeving is ingericht op de opvang van de gevolgen van de klimaatverandering en is schoon, heel en veilig.

Sociaal

Wie op de gemeente is aangewezen voor zorg, hulp, werk of inkomen, krijgt een goed afgestemde oplossing op maat. Niemand staat in Wormerland aan de kant.

Maatschappelijke en burgerparticipatie

Goede initiatieven van inwoners, instellingen en bedrijven krijgen serieus kans. De kracht van de samenleving wordt volop benut. Ook bij haar eigen initiatieven laat de gemeente zich vroegtijdig en actief inspireren door burgers, instellingen en bedrijven. De gemeente zoekt en weegt daarbij alle voor- en tegenspraak.

Duurzaamheid

Wormerland is ambitieus en omarmt het nationaal klimaatakkoord met daarin het doel om in 2030 fors minder CO₂ uit te stoten.

Wij voeren een duurzaamheidsbeleid waardoor de gemeenschap, de ruimte, het open landschap en het (leef)klimaat van Wormerland nog generaties lang mee kunnen.

Bestuurskracht en financieel duurzaam

De gemeenschap is gediend met behoud en -waar nodig- verbetering van voorzieningen en met een gemeente die dichtbij is. Inwoners, bedrijven en instellingen zijn en voelen zich gehoord door de gemeente. Voor de maatschappelijke opgaven heeft Wormerland voldoende bestuurskracht nodig. In het belang van voorzieningen zoals wonen, werken, veiligheid, een leefbare omgeving, sport, economie, recreatie, onderwijs, cultuur, gezondheid, zorg, inkomen. Ter ondersteuning is een kwalitatief goede ambtelijke dienst nodig. De begroting van inkomsten en uitgaven moet naar de toekomst toe solide in evenwicht blijven.

Deze pijlers zijn in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt

Missie

“Veelzijdig dienstverlenend, midden in de samenleving.”

Gemeentebestuur en medewerkers zijn professioneel, betrokken, verbindend, flexibel, aanspreekbaar en dienstbaar aan een duurzame samenleving waarin behoefte, initiatief en eigen kracht van ingezetenen voorop staan.

Voor elkaar

DIENSTVERLENING

Dienstverlening heeft brede betekenis, vanuit de visie op de toekomst. Dienstverlening is meer dan het loket van Burgerzaken waar o.a. paspoorten en rijbewijzen worden verstrekt. Het gaat ook om inrichting en onderhoud van de openbare ruimte, ruimtelijke ordening, vergunningen, toezicht, handhaving, faciliteiten voor culturele evenementen, ondersteuning met zorg en inkomen en ga zo maar door.

De bedrijfsvoering is weliswaar het domein van het college, maar de gemeenteraad geeft kaders en stelt middelen ter beschikking.

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Het college legt uiterlijk in de eerste helft van 2019 een eerste versie van een kwaliteitshandvest aan de raad voor, waarin de belangrijkste diensten zijn beschreven en belegd met een kwaliteitsnorm. In dat voorstel wordt ook aangegeven:
  - In welke frequentie kwaliteitsmetingen worden gedaan en op welke noemers.
  - Welke processen overbodig zijn of worden vereenvoudigd.
  - Welke regels evt. kunnen worden afgeschaft.
- Wat de algehele klanttevredenheid betreft verlangt de coalitie eerst een score op het landelijk gemiddelde, om van daaruit te werken aan een groeiende score binnen de bandbreedte 7 tot 8,5 op een schaal van 10.
- Over de dienstverlening rapporteert het college voortaan jaarlijks (annex aan de jaarverslaglegging) aan de gemeenteraad. Daarbij wordt ook een paragraaf opgenomen met de stand van zaken van de gegevensbescherming. Daarin komt tot uitdrukking in hoeverre de organisatie voldoet aan het wetgevingskader.
- De communicatie wordt verbeterd met begrijpelijke taal, compacte en heldere samenvattingen, raadsvoorstellen die meer begrijpelijk en toegespitst zijn op het besluit dat gevraagd wordt.
- De gemeente krijgt een nieuwe website waarmee burgers gemakkelijk informatie en diensten kunnen opvragen en uitwisselen, gekoppeld aan zaakgericht werken.

Middelen

- Het college beperkt het beslag op middelen voor dienstverlening waar mogelijk door harmonisatie van de dienstverlening in beide gemeenten die worden bediend door OVERgemeenten. De vrijkomende middelen mogen worden ingezet voor verbetering van de dienstverlening.
- Investerings in Klant Contact Centrum (KCC), zowel structureel (personeel) als incidenteel (hulpmiddelen) die aantoonbaar nodig zijn om de dienstverlening op gewenst peil te brengen.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

De coalitie zoekt en steunt vooral initiatieven die een bijdrage leveren aan goed wonen, werken en recreëren voor Wormerlanders, rekening houdend met de onder de visie genoemde pijlers.

De bouw van extra woningen moet meer kansen bieden aan jongeren, starters en ouderen die willen doorstromen. Passend wonen is gewenst en levensbestendige woningen zijn noodzakelijk, maar ook alternatieve woonvormen. De regelgeving t.a.v. de bewoning van bestaande bebouwing moet opnieuw beoordeeld worden.

Voor elkaar

Het open cultuurlandschap wordt zoveel mogelijk behouden voor het nageslacht. We willen de koeien in de wei houden en hebben oog voor het beheer en de inrichting van het veenweidegebied en de grondwaterstand.

De Zaanoever verdient ontwikkeling met initiatieven die recht doen aan de historie van het gebied.

Het erfgoed van Wormerland moet in het licht van de historie en identiteit van de gemeente worden behouden.

Om te voldoen aan de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn en uitvoering te geven aan de klimaatdoelstellingen komt er een energietransitieplan, aan de hand waarvan we omschakelen van fossiele naar duurzame energievoorzieningen.

Ook bij ruimtelijke initiatieven past de coalitie de beginselen van maatschappelijke participatie toe. Bij initiatieven die duidelijk maatschappelijke meerwaarde hebben, zoeken we alle mogelijkheden om eventuele belemmeringen te overwinnen.

De bovengenoemde speerpunten raken ook in algemene zin de leefbaarheid van Wormerland. Wij pakken die speerpunten interactief op binnen de maatschappelijke en burgerparticipatie die ons voor ogen staat. Dat past ook helemaal in de ontwikkeling die **de nieuwe Omgevingswet** van ons vraagt. Die wetgeving voor ruimtelijke projecten gaat in 2021 in en bundelt 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur.

Het wordt makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op voormalige bedrijventerreinen. Per saldo komen er minder regels, meer flexibiliteit en meer ruimte voor gewenste initiatieven. Er kan beter rekening gehouden worden met lokale maatschappelijke opgaven en het bestuur krijgt meer armslag voor snellere en betere besluiten. De Omgevingswet is bedoeld voor een veilige, gezonde en prettige leefomgeving. De Omgevingswet is gericht op betere afstemming van de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur, en op het stimuleren van duurzame projecten.

Het bereiken van deze doelen is een ingewikkelde opgave en vereist een grondige aanpak, aanpassing en investeringen in organisatie, interactieve werkwijzen en hulpmiddelen als ICT.

Economie

Economische Initiatieven die medewerking van de gemeente vragen, worden warm onthaald. Dergelijke plannen hebben de meeste kans als zij duurzaam zijn, de plaatselijke economie en werkgelegenheid bevorderen, of op andere wijze aantoonbaar de lokale samenleving ten voordele komen.

De gemeente treedt niet zelf op als marktpartij, maar zij kan wel veel economische ontwikkelingen stimuleren en faciliteren. In die zin wil de gemeente economische mogelijkheden kansen bieden met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat. En dan vooral als de plaatselijke samenleving daarmee gediend wordt.

Verdere bevordering van toerisme en recreatie is gewenst, o.a. voor ontspanning van inwoners en bezoekers, voor aandacht voor ons cultureel erfgoed, natuur en landschap en voor de bevordering van de plaatselijke economie, in nauwe samenwerking met de regio.

De gemeente stimuleert met nadruk initiatieven voor starters.

Voor elkaar

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Voorbereiding op en investeren in de invoering van de Omgevingswet 2021.
- Meer woningen, geschikt voor verschillende doelgroepen.
- Meer doorstroming op gang brengen naar woningen die beter bij gezinssamenstelling en levensfase passen, alsmede in het kader van het passend wonen.
- Onderzoek beleid wonen in de 2^e lijn.
- We maken een energietransitieplan om over te schakelen van fossiele naar duurzame energie.
- Behoud van open landschap. Voorkom onnodige verdichting.
- Plan van aanpak beheer veenweidegebied i.r.t. grondwaterstand.
- Ontwikkeling Zaanoever, recht doend aan de historische gebiedscontext, waar een mix van wonen, werken, uitgaan en recreëren mogelijk wordt.
- Bevorderen van economische activiteiten die, liefst duurzaam, de plaatselijke economie en werkgelegenheid bevorderen, of op andere wijze aantoonbaar de lokale samenleving ten voordele komen.
- Het college presenteert een overzichtelijke nota over economisch beleid.
- Beleidsnota recreatie en toerisme, in regionaal perspectief (incl. stimuleren van overnachtingsvoorzieningen).
- We maken een erfgoednota.

Middelen

- De invoering van de Omgevingswet 2021 vraagt om (voorbereidings)investeringen en een project- of programmatische aanpak.
- De ontwikkeling van de Zaanoever behoeft i.v.m. de te verwachten veelheid aan projecten een programmatische benadering met een per saldo voor de gemeente sluitende exploitatie, over de looptijd heen.

SOCIAAL DOMEIN

Op sociaal terrein heeft de gemeente Wormerland veel bereikt en we gaan verder op de ingeslagen weg. Wormerland wil het Integraal werken vanuit de inwoner nog beter gaan inrichten. In de komende 4 jaar gaan we de 1-loket gedachte verder in de praktijk te brengen voor een toegankelijke én betaalbare zorg. Daarnaast gelijke kansen op werk en inkomen. Als algemene voorzieningen niet passend zijn wordt maatwerk geboden.

Wie zorg, hulp, werk of inkomen van de gemeente nodig heeft, krijgt een goed afgestemde oplossing op maat. Niemand staat in Wormerland aan de kant. De menselijke maat staat voorop.

Mensen die zorg behoeven hebben vaak meerdere problemen. Een integrale aanpak is daarbij vereist zowel binnen de gemeente als in de samenwerking met de ketenpartners. Integraal werken brengt betere hulpverlening, gezien vanuit de mens die hulp nodig heeft.

De kosten in het sociaal domein neigen te groeien en moeten beheersbaar gehouden worden. Daarom kijken we scherp naar doeltreffendheid en doelmatigheid van alle zorgbestanddelen, ook die van onze samenwerkingspartners, met de nadruk op preventie. We doen er alles aan om de

Voor elkaar

financiën in het domein te beheersen en om te voorkomen dat we in het uiterste geval keuzes moeten maken binnen de zorgvoorzieningen zelf.

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Bevordering van gelijke kansen en tegengaan van tweedeling in de samenleving.
- We maken een plan van aanpak tegen eenzaamheid.
- Zorg op maat, voor wie dat nodig heeft.
- Een maatwerkvoorziening en een vangnetvoorziening.
- Integraal denken en doen door de gemeente en haar samenwerkingspartners.
- Heldere prestatieafspraken met onze ketenpartners.
- Monitoring en evaluatie van de prestatieafspraken.
- Beleid voor mantelzorg, dementie en tegen eenzaamheid.
- Afspraken voor beschermd wonen en begeleiding en opvang van personen met verward gedrag.
- We onderzoeken de mogelijkheid tot invoering van een inwonerpas.

Middelen

- De reserve sociaal domein wordt gebruikt voor de evt. tekorten in het sociaal domein. Het college rekent de uitgaven in dit domein opnieuw door en rapporteert aan de gemeenteraad of en in hoeverre de voorziening sociaal domein ook voor de toekomst toereikend is.

MAATSCHAPPELIJKE EN BURGERPARTICIPATIE

Initiatieven die een duidelijke bijdrage leveren aan de samenleving van Wormerland, verdienen de ruimte.

Wie weet nu beter wat de maatschappelijke vraag en de oplossing is dan de mens of organisatie zelf? Dat geldt zowel voor particulier initiatief als voor initiatieven van de gemeente. Goede voorbeelden, uit onze samenleving, inspireren ons om maatschappelijke participatie gemeente breed toe te passen.

Daarom wil de coalitie in denken en doen een verschuiving van aanbod naar vraag. Niet alleen bij de gemeente, maar ook bij de betrokken ketenpartners.

Het wordt daarom meer nog dan nu gewoonte om de doelgroepen en ketenpartners zo vroeg mogelijk in het beleidsproces te betrekken bij het ontdekken van de maatschappelijke opgaven en het bedenken van oplossingen. Anders kijken en anders doen. Dat vraagt een cultuurverandering, die leidt tot meer draagvlak voor besluiten van de gemeente. Besluiten waar je wat aan hebt. Daardoor zijn en voelen inwoners, bedrijven en instellingen zich meer gehoord door de gemeente. En de kracht van de samenleving wordt beter benut.

Natuurlijk zijn er ook regels. Maar als het belang de moeite waard is, zoekt de gemeente met wijsheid de grenzen op om initiatieven van papier te laten komen. Elk plan kent voorstanders en tegenstanders. Om een initiatief goed af te wegen zoekt de gemeente zowel de voorspraak als de tegenspraak op om de belangen in kaart te brengen waarover uiteindelijk de knoop moet worden doorgehakt. Met gelijke kansen voor iedereen. Dat levert het betere besluit en dat bevordert het maatschappelijke draagvlak.

Deze manier van doen wordt gemeengoed, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Het is een andere stijl. De ingezette beweging op dit vlak wordt actief doorgezet. De samenwerking met instellingen en andere overheden wordt hierop verder (in)gericht.

Voor elkaar

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Meer besluiten die aansluiten op wat echt nodig is.
- De kracht van de samenleving komt meer tot haar recht.
- Meer draagvlak voor besluiten.
- Minder bezwaar en beroepsprocedures.

Middelen

- Ontwikkelen prestatie afspraken met ketenpartners (Bijvoorbeeld SCWO, bibliotheek, samenwerkende gemeenten enz.).
- Per vraagstuk eerst goed nadenken hoe het zich leent voor participatie, over wie erbij betrokken moeten zijn, hoeveel ruimte er is voor particulier initiatief, welke kaders minimaal/maximaal nodig zijn, welke mate van participatie kan worden toegepast en langs welke weg we tot beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming komen.
- Bewuste verdere cultuurverandering bij bestuur en ambtenaren.

LEEFOMGEVING

Wormerland is een groene gemeente met dorpen in een open landschap tussen de Zaan en Purmerend. De gemeente heeft een aantrekkelijk leefklimaat en dat willen we duurzaam onderhouden, waar nodig verder ontwikkelen en voor de toekomst behouden.

Op de lopende energie transitie en de doorvertaling van het klimaatakkoord naar lokale maatregelen spelen wij in met omarming van inspirerende duurzame maatschappelijke initiatieven op dit terrein.

De coalitie wil een uitvoeringsprogramma voor het aandeel dat de gemeente en lokale partners aan duurzaamheid en klimaatverbetering kunnen leveren. Wij steunen en enthousiasmeren duurzaamheidsinitiatieven. In voorstellen aan college en raad wordt een duurzaamheidstoets opgenomen. Daarin wordt duidelijk of en hoe het te nemen besluit bijdraagt aan duurzaamheid en klimaatverbetering.

Maatschappelijke initiatieven die om medewerking van de gemeente vragen worden ook voorzien van een dergelijke toets.

De groene open ruimte en de cultuurhistorische aspecten daarvan dragen in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de leefbaarheid in Wormerland. Het is belangrijk dit te onderhouden, waar mogelijk verder te ontwikkelen en voor de verre toekomst en generaties na ons te behouden. De duurzame toekomst van de sportvoorzieningen in Wormerland wordt zeker gesteld.

Wij zorgen dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is. De aanpak van zwerfvuil krijgt nadrukkelijk aandacht.

Met het afvalbeleid richten wij onze peilen op de doelstellingen die voor 2020 zijn vastgesteld.

Goede bereikbaarheid is van belang voor goede leefbaarheid. Samen met de Provincie en de Vervoerregio en de overige MRA-partijen werkt onze gemeente daarom aan een optimale bereikbaarheid voor voetgangers, fietsers, OV-reizigers en automobilisten in onze gemeente en naar buurgemeenten en werklocaties elders in de regio.

Voor elkaar

De leefbaarheid van Wormerland is ook bij uitstek gediend met veiligheid. De burgemeester brengt een ontwerp Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid uit, dat wij positief kritisch zullen beoordelen. Om de weerbaarheid van de samenleving te bevorderen tegen ondermijnende criminaliteit, is deelname aan samenwerking binnen het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) van belang. Wij willen dat de gemeente zijn verantwoordelijkheid neemt om zijn bijdrage (in geld en daden) te leveren aan deze samenwerking van politie, openbaar ministerie, gemeenten en vele andere overheids/opsporingsorganisaties. De burgemeester en het college moeten gesteund worden bij de concrete bestuurlijke maatregelen die zij kunnen ondernemen tegen criminelen die proberen het gewone leven als dekmantel te gebruiken. Gemeentebestuur en organisatie moeten op dat punt ook versterkt worden. Denk daarbij o.a. aan bevordering van de integriteitseisen, geautoriseerde toegang tot gebouwen en geheime en persoonsinformatie, zorgvuldigheid in vergunningverlening en voldoende toezicht en handhaving.

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Ontwikkeling van de kwaliteit van leven door duurzame initiatieven en maatregelen. Daarin dragen wij ook bij aan de energietransitie en het klimaatakkoord.
- Duurzaam behoud van het aantrekkelijke leefklimaat en de groene open ruimte van Wormerland.
- De openbare ruimte wordt duurzaam goed leefbaar gehouden.
- In het afval(scheidings)beleid behalen wij de doelstellingen die landelijk zijn gesteld voor 2020. Terugdringing van (zwerf)afval en hergebruik van grondstoffen zijn belangrijk onderdeel van het doel.
- We maken een studie voor de uitbreiding van fiets- en wandelpaden.
- Veilige verkeersafwikkeling.
- Verbetering van toezicht en handhaving.
- Een goede dekking en snelheid van internettoegang over de hele gemeente.
- Tegengaan van ondermijning, o.a. door deelname aan het RIEC en door beschermende maatregelen die binnen de eigen invloedssfeer van de gemeente liggen.

Middelen

- Duurzaamheids/klimaattoets bij gemeentelijke voorstellen en bij maatschappelijke initiatieven.
- Primair het bestaande duurzaamheidsbudget en mogelijke subsidieregelingen, waaruit initiatieven en maatregelen geheel of deels bekostigd kunnen worden.
- Extra budget voor deelname aan RIEC (ong. € 10.000/jr).

BESTUUR EN ORGANISATIE

Bestuurskracht, bestuurlijke organisatie en financiën

De coalitie heeft een uitdrukkelijke voorkeur voor behoud van de zelfstandigheid van de gemeente Wormerland. De voordelen van korte lijnen tussen bestuur en samenleving zijn groot bij een kleinere gemeente als de onze.

Los van deze uitdrukkelijke wens en inspanningen om zelfstandig te blijven, zijn wij alert op ontwikkelingen die onze zelfstandigheid bedreigen. Hierop wordt positief kritisch geanticipeerd. Wij willen namelijk bedacht zijn op dergelijke ontwikkelingen en houden daarop zoveel als mogelijk de regie. We zetten nadrukkelijk in op samenwerkingsvormen die de kans op het zelfstandig voortbestaan van Wormerland versterken.

Voor elkaar

Voldoende bestuurskracht vergt o.a.:

- ❖ Investeren in professioneel, eendrachtig en krachtig gemeentebestuur dat keuzes kan en durft te maken en zich goed staande kan houden in het steeds complexere regionale krachtenveld, waarin schaalvergroting vaak een rol speelt.
- ❖ Investeren in de ontwikkeling van een vaardige en kundige ambtelijke organisatie (mens en middelen) die zich net als het bestuur goed kan (blijven) positioneren en manifesteren in de dynamische samenleving en haar regionale context.
- ❖ Voldoen aan (toenemende) eisen die ook van buitenaf aan de gemeente worden gesteld, bijvoorbeeld door rijk en provincie.
- ❖ Een meerjarig solide begroting van inkomsten en uitgaven waarmee bestaande en nieuwe taken voldoende kunnen worden opgevangen. Dat vraagt ook veel van het vermogen om te kiezen. Verlanglijstjes zijn namelijk altijd langer dan de financiële polsstok.

Bestuursstijl: de participerende overheid

Anders omgaan met inwoners, instellingen en bedrijven vraagt om een andere bestuursstijl. Een stijl die nog meer gekenmerkt wordt door dichtbij zijn en openstaan voor de initiatieven van en samenwerking met doelgroepen, ketenpartners en andere overheden. Daar hoort bij leren te kiezen wat belangrijk is en wat voorrang moet krijgen om de ontwikkeling en verandering te brengen die nodig zijn voor de gewenste toekomst. Als het nodig is zoeken wij met lef de grenzen van de mogelijkheden op.

De coalitie wil werken aan de voor deze stijl benodigde verdere gedragsverandering bij bestuur en ambtenaren.

Een gemeentebestuur dat middenin de samenleving staat en ruimte geeft aan particuliere initiatieven, geeft ook vertrouwen aan de partners en de medewerkers in het veld.

In de hele samenleving zien wij een beweging waarin verantwoordelijkheden verschuiven naar de participerende partijen. Tegelijkertijd zien we een toenemende controlereflex. Bijvoorbeeld steeds meer protocollen, of zorg- en onderwijsmedewerkers die lange verantwoordingslijstjes moeten maken, of eindeloos veel onderzoeken als iets mis gegaan is.

De toenemende behoefte aan controle op verantwoordelijkheden die wij willen overlaten aan de samenleving, geeft extra werkdruk die afgaat van de tijd en aandacht waar het werkelijk om gaat. Overdragen van zeggenschap en verantwoordelijkheid vraagt primair juist om het geven van vertrouwen en niet om het intensiveren van controle. Op administratieve rompslomp zijn wij kritisch.

De coalitie heeft de opvatting dat ruimte voor de samenleving primair vraagt om heldere afspraken en vertrouwen. De reflex om in detail te willen controleren, of onderzoeken en "afrekenen" willen wij onderdrukken. Van fouten wordt geleerd. Dat leren gaat beter in een omgeving van vertrouwen, dan in een omgeving waar constant overcontrole, waardeoordelen en sancties op de loer liggen. In die zin behoeft de kaderstellende taak (*bepalen wat moet worden bereikt en welke ruimte wordt gegeven*) meer focus dan de controlerende taak (*is het allemaal wel goed gegaan en hoe rekenen we daarop af?*). De controle die er is, is gericht op de ontwikkeling van de participatie en de zin van partijen en medewerkers om daaraan hun bijdragen en talent te blijven leveren.

Wij willen een betrouwbare overheid zijn. Dat eist dat wij ook een integere overheid zijn en dat wij ons weren tegen ondermijnende elementen en activiteiten. Daarom zijn wij er voorstander van dat

Voor elkaar

voor alle deelnemers aan het gemeentebestuur (raadsleden, burgerraadsleden, wethouders en burgemeester) een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) wordt aangevraagd om tot de functie te kunnen worden toegelaten. Voor de burgemeester en voor ambtenaren is dit overigens reeds langere tijd een vereiste. Voor raadsleden kan die eis op dit moment niet door de gemeente gesteld worden i.v.m. waarborgen rond het passief kiesrecht. Wel kunnen politieke partijen zelf hun kandidaten screenen voordat zij zich onder de vlag van hun partij kandideren als raadslid.

De gedragscode(s) voor bestuur en ambtenaren worden omwille van de integriteit en betrouwbaarheid van de overheid goed op elkaar afgestemd.

Samenwerkingsdualisme

De agenda van gemeenteraad en college komen wat ons betreft meer in elkaars verlengde. Elkaar versterkend, met als effect meer verbinding naar de ingezetenen. Een nieuwe werkverhouding tussen raad en college kan getypeerd worden als *samenwerkingsdualisme*. De essentie daarvan is dat het college in haar voorstellen aan de raad ruimte laat voor alle raadsfracties en daar het beste uit haalt. En dat het college en de coalitie zich open stellen voor voldoende gedragen initiatieven uit de raad. Op die manier met de oppositie omgaan past ook goed bij de bedoeling van maatschappelijke participatie.

Ten teken van de wil om open te staan voor initiatieven van anderen, timmert de coalitie haar akkoord niet dicht. Het ondertekende akkoord wordt daarom ook aan de gemeenteraad ter instemming aangeboden. Inspirerende toevoegingen die een bijdrage kunnen leveren aan het toekomstbeeld dat de coalitie voor ogen staat, worden serieus gewogen op de waarde om toegevoegd te worden aan agenda van de toekomst.

Werkwijze gemeenteraad

Om vanuit het gemeentebestuur beter aan onze visie te kunnen werken acht de coalitie het wenselijk om de agenda zoveel mogelijk te richten op de onderwerpen die bijdragen aan de gewenste ontwikkeling van onze gemeente.

Om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren en te optimaliseren moet het reglement van orde voor de gemeenteraad aangepast worden. Thema's daarbij zijn o.a. de verbetering van het spreekrecht en aanpassing van de spreektijd, invoeren van het op locatie vergaderen passend bij bepaalde thema's waarover beslist moet worden en de behandeling van moties en amendementen.

De kwaliteit van raadsstukken wordt verbeterd (leesbaarheid, begrijpelijkheid, duurzaamheids/klimaattoets en financiële- en risicotoets).

Belangrijke beleidsbeslissingen van de raad worden (net als belangrijke college beleidsbesluiten) eerst voorbereid met een startnotitie. Daarin worden *in elk geval* behandeld: het beoogde doel, welke doelgroepen en maatschappelijke partners we onderscheiden (kan per doel verschillen), welk beleidsproces wordt uitgelijnd en wat de mate van participatie in dat proces zal zijn. Ook wordt de eerder beschreven duurzaamheids- en klimaattoets ingevoerd.

Het college

De coalitie nodigt het college uit om op basis van dit akkoord in komende maanden een collegeprogramma te maken, van waaruit aansluiting kan worden gemaakt met de begroting 2019.

Voor elkaar

Vanzelfsprekend neemt het college daarin ook de taken op waarin het eigenstandige bevoegdheden heeft.

Samenwerking

Overheden en ketenpartners worden nadrukkelijk betrokken in de ontwikkelingen die wij voorstaan. Wij zorgen voor heldere afspraken over ieders bijdrage aan de resultaten die wij willen boeken. Gemeenschappelijke regelingen waaraan wij deelnemen zijn mede van ons. Zij dragen bij aan de voorzieningen en dienstverlening in Wormerland. Daarom moeten wij er actief bij betrokken zijn en is het zowel voor raad, college als burgemeester van belang om actief betrokken te zijn bij het uitoefenen van onze invloed binnen die gemeenschappelijke regelingen.

Dat geldt ook voor de meer vrije vorm van samenwerking die is opgestart in de deelregio Zaanstreek-Waterland van de Metropool Regio Amsterdam. De gemeentegrensoverschrijdende thema's zijn van zodanig wezenlijk belang voor Wormerland, dat wij ook actief deelnemen aan de MRA en de deelregio Zaanstreek-Waterland.

De ambtelijke organisatie

Bestuurlijk zelfstandig blijven en meer geïntegreerd in de samenleving werken vraagt een weerbare en wendbare organisatie, die goed in staat is om op veranderingen in te spelen. Daarbij hoort een toekomstbestendige volwassenheid waar de organisatie verder naartoe moet groeien.

Daarom wil de coalitie ook investeren in medewerkers en organisatie. En wij zoeken naar mogelijkheden om de intergemeentelijke samenwerking te versterken.

Met alle actualiteiten in ons huidige informatietijdperk moet ook geïnvesteerd worden in de ondersteunende hulpmiddelen, zoals de Informatie en Communicatie Technologie (ICT). Het college brengt met een informatiebeleidsplan in beeld welke maatregelen nodig zijn om toekomstbestendig te zijn op dit vlak. Vanzelfsprekend overlegt Wormerland daarover met Oostzaan.

Financiën

De begroting houden wij solide, ook in dienst van het behoud van zelfstandigheid van de gemeente.

De coalitie is zich bewust dat de gewenste impulsen vanuit dit akkoord kunnen vragen om herschikking en zelfs toename van uitgaven. Eventuele nieuwe ruimte in de begroting wordt gericht op de doelstellingen en speerpunten van dit akkoord, dat in een collegeprogramma wordt uitgewerkt en doorgerekend.

Concrete doelen / maatschappelijke effecten

- Rond september 2018 is er een (meerjarig) collegeprogramma.
- Versterking door verdergaande ambtelijke samenwerking.
- Organisatie en ondersteunende middelen op orde.
- Verdere harmonisatie van processen binnen OVER-gemeenten.
- De cultuurverandering voltrekken; meebewegen met de ontwikkeling in samenleving. Duurzaam denken en doen. Maatschappelijke participatie ontginnen.
- Bij de begroting: aandacht voor risicomanagement. (In collegeprogramma ook risico's schetsen).
- De kwaliteit van college- en raadsstukken wordt verbeterd (leesbaarheid, begrijpelijkheid, duurzaamheids/klimaattoets, burgerparticipatietoets en financiële- en risicotoets).

Voor elkaar

- De gemeente voldoet in 2018 aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Onderzoek naar voors- en tegens van afschaffing hondenbelasting.
- De integriteitscodes van bestuur en ambtelijke dienst worden opnieuw tegen het licht gehouden en op elkaar afgestemd.

Middelen

- Stelselmatig toetsen of bij projecten subsidie van derden te krijgen is.
- Actieve deelname aan samenwerking in verbonden partijen en binnen de MRA
- Overleg en afstemming met Oostzaan (mede-eigenaar van OVER-gemeenten)

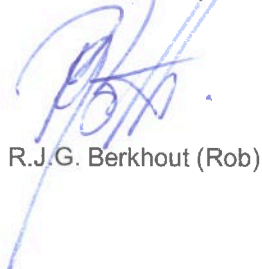
Wormerland, 17 mei 2018

Namens GroenLinks,

H.P.J. Halewijn (Harold)

Namens de VVD,

R.J.G. Berkhout (Rob)

Namens het CDA,

J.M. Schalkwijk (Jeroen)

Namens de PvdA,

C.J. Kindt (Kees-Jan)

